

Dorozprávať.

Otočila som sa na stoličke a začala som písať správu. Čakala som, či mi napadne ešte niečo, na čo som nemyslela počas jeho opisovania ťažkostí a vyšetrovania. Alebo som nečakala. Nikdy na to nemusím čakať.

Neviem, či vzdychol, či som sa náhodne dotkla jeho pohľadu, ale zrazu som si pozbierala prsty z klávesnice, pozrela som sa mu priamo do očí a vyšlo zo mňa: „Viem, že je ťažké sa každé ráno zobudiť s pocitom ohraničenosti...“

Okamžite sa rozplakal.

„Ako viete, že toto teraz bolí najviac?“ A neprestával plakať.

Nástojčivosť chvíle a rýchlosť, s ktorou som zhrnula atmosféru rozhovoru, prekvapili aj mňa... V duchu som si hundrala, že predsa nemôžem VEDIET, ako sa človek, ktorého vidím prvýkrát v živote, cíti, viem si to len predstaviť...

Nepomáhalo mi to ubrániť sa prílevu emócie, ktorý som zhrnula do slov OHRANIČENOSŤ.

Našťastie, slzám sa ubrániť viem. Zostali z nich len dva priesvitné plátky, ktoré sa ani nesformovali do kvapiek a pekne poslušne odišli, odkiaľ nepišli.

Je ťažké dať zmysel dňom, o ktorých vieme, že budú krátke. Je ľahšie dať zmysel dlhším dňom? Nie sú dlhšie a kratšie dni.

Nie je len pocit ohraničenosti, ktorý nám dovoľuje neriešiť.

Výzvou je nachádzať zmysel bez pocitu ohraničenosti.

Výzvou je dávať zmysel, nie ho hľadať.

Výzvou je byť kreatívny a invenčný, aj keď máme všetko zabezpečené.

Každý rok potrebuje paliatívnu starostlivosť asi 40 miliónov ľudí. Iba 14 % má túto potrebu zabezpečenú (1). Nevedno, aké percento pacientov má potrebu paliatívnej starostlivosti zabezpečenú na Slovensku. Vieme si to len predstaviť pri dennom množstve telefonátov, z ktorých musíme viac odmietnuť, ako akceptovať.

Založenie Slovenskej spoločnosti paliatívnej medicíny je vykročením. Nie je prvým krokom, nie je prvým spojením rúk.

Je však nádejou. Hlavne pre našich pacientov.

„Z tejto poviedky vyletujú motýle,“ povedala zomierajúca pacientka pri paliatívnej sedatívnej liečbe držiac za ruku svojho syna. Takouto nádejou.

Andrea Škripeková

Referencie:

1. <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs402/en/>